

Bryssel, 28. syyskuuta 2026
(OR. en)

13704/26

POLCOM 349

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	28. syyskuuta 2026
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2026) 506 final
Asia:	KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE EU:n kauppapolitiikan ja taloudellisen turvallisuuden politiikan täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2026) 506 final.

Liite: COM(2026) 506 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 28.9.2026
COM(2026) 506 final

**KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**EU:n kauppapolitiikan ja taloudellisen turvallisuuden politiikan täytäntöönpanosta ja
noudattamisen valvonnasta**

SISÄLLYSLUETTELO

I.	JOHDANTO	2
II.	EU:N ETUUSKOHTELUKAUPPAA KOSKEVIEN SOPIMUSTEN HYÖDYNTÄMINEN MAHDOLLISIMMAN TEHOKKAASTI	4
II.1	EU:N JA ETUUSKOHTELUKAUPAN PIIRIIN KUULUVIEN KUMPPANEIDEN VÄLINEN KAUPPA VUONNA 2025	4
II.2	EU:N KAUPPASOPIMUSTEN EDISTÄMINEN.....	11
II.3	PAINOPISTE KAUPASSA JA KESTÄVÄSSÄ KEHITYKSESSÄ	12
III.	PIENTEN JA KESKISUURTEN YRITYSTEN TUKEMINEN MAAILMANKAUPASSA	14
IV.	ESTEIDEN POISTAMINEN JA RATKAISUJEN LÖYTÄMINEN	15
IV.1	MARKKINOILLE PÄÄSYN ESTEIDEN NYKYTILANNE	16
IV.2	VALITUSTEN KESKITETYN ASIOINTIPISTEEN NYKYTILANNE	19
V.	KAHDENVÄLINEN JA MONENVÄLINEN RIITOJENRATKAISU	21

I. Johdanto

Tämä on kuudes konsolidoitu **vuosittainen toimintakertomus¹ EU:n kauppapolitiikan ja taloudellisen turvallisuuden politiikan täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta**. Kertomuksessa esitetään tilannekatsaus EU:n ja sen etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvien kumppanien välisten kauppavirtojen kehitykseen tavaroiden ja palvelujen osalta sekä yleiskatsaus EU:n tärkeimmistä toimista ja saavutuksista Euroopan komission kauppasopimusten noudattamista ja täytäntöönpanoa valvovan virkamiehen ohjauksessa vuonna 2025².

Tässä kertomuksessa tarkastellaan EU:n etuuskohtelukauppaa koskevista sopimuksista ja WTO:sta johtuvien kansainvälisten sitoumusten täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa. Komissio laatii erillisiä kertomuksia kauppaan ja taloudelliseen turvallisuuteen liittyvistä osa-alueista, erityisesti suorien ulkomaisten investointien seurannasta ja vientivalvonnasta/kaksikäyttötuotteista. Muita kauppaan liittyviä osa-alueita, joita käsitellään komission erillisissä kertomuksissa, ovat EU:n yleinen tullietuusjärjestelmä (GSP), teollis- ja tekijänoikeudet ja kansainvälisten julkisten hankintojen väline.

WTO:sta ja kahdenvälisistä kauppasopimuksista johtuvien **kansainvälisten kauppasitoumusten täytäntöönpano ja noudattamisen valvonta** tuottavat edelleen konkreettisia hyötyjä helpottamalla pääsyä vientimarkkinoille, vahvistamalla Euroopan talouden häiriönsietokykyä, nopeuttamalla monipuolistamista ja vähentämällä riippuvuuksia.

Ensinnäkin eurooppalaiset yritykset ovat voineet hyötyä EU:n laajan 44:n etuuskohtelukauppaa koskevan sopimuksen verkoston tuomista mahdollisuuksista. Niiden tehokas täytäntöönpano ja noudattamisen valvonta kasvattavat edelleen **vientiä vahvasti**, minkä osoittavat myös seuraavat esimerkit.

- Kesäkuussa 2025 julkaistu **Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välisen laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen (CETA-sopimus) jälkiarviointi³** viittaa siihen, että ennakoitava ja yhteistyöhön perustuva kauppa toimii. Sen jälkeen, kun CETA-sopimusta alettiin soveltaa väliaikaisesti vuonna 2017, sillä on ollut positiivinen vaikutus vientikauppaan ja toimitusketjujen monipuolistumiseen kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Lisäksi EU:n bruttokansantuote on sen ansiosta kasvanut 3,2 miljardilla eurolla vuosittain. Sopimuksen tuomia suoria hyötyjä ovat muun muassa EU:n ja Kanadan kahdenvälisen tavara- ja palvelukaupan 71 prosentin kasvu (72,2

¹ Komission [EU:n kauppasopimusten täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa koskeva verkkosivu](#) sisältää tätä kertomusta täydentäviä tietoja i) EU:n ja etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvien kumppaneiden välisen kaupan kehityksestä vuonna 2025, ii) tullietuuksien käytöstä EU:n viennissä ja tuonnissa kunkin etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvan kauppakumppanin kanssa niin EU:n kuin jäsenvaltioiden osalta ja iii) tiettyjen kauppasopimusten mukaisten tariffikiintiöiden käytöstä.

² Tietoja yksittäisistä EU:n kauppasopimuksista on saatavilla komission [EU:n kauppasopimuksia koskevalla verkkosivulla](#), jossa on linkit tietosivuja, oppaita ja menestystarinoita sisältäville maakohtaisille sivuille sekä sekakomiteoiden kokousten ja vuoropuhelujen jälkeen julkaistuihin kertomuksiin.

³ https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/ex-post-evaluations_en.

miljardista eurosta vuonna 2016 123 miljardiin euroon vuonna 2023) sekä EU:n Kanadaan suuntautuvan tavaraviennin 64 prosentin kasvu ja palveluviennin 81 prosentin kasvu.

- **EU:n ja Chilen väliaikainen kauppasopimus**, joka on ollut voimassa vasta helmikuusta 2025 lähtien, toi täytäntöönpanonsa ensimmäisten 11 kuukauden aikana kaikkiaan 20,8 miljardin euron kasvun. EU:n kone- ja laitetoimitukset kasvoivat 9,1 prosenttia ja kemiallisten tuotteiden vienti 8,5 prosenttia.
- EU:n tavaravienti **Japaniin** kasvoi 14 prosenttia vuoden 2018 (EU:n ja Japanin talouskumppanuussopimuksen voimaantuloa edeltävä vuosi) ja vuoden 2025 välillä. EU:n palveluvienti kasvoi 57 prosenttia.

Toiseksi EU:n kauppasopimukset ja kumppanuudet tukivat edelleen **toimitusketjun häiriönsietokykyä** auttamalla EU:ta turvaamaan kriittisten tuotantopanosten, kuten energian ja raaka-aineiden, saatavuuden ja **vähentämään sen liiallista riippuvuutta yksittäisistä hankintalähteistä**.

EU:n kauppasopimuksilla on edelleen merkittävä rooli EU:n taloudessa tarvittavien **raaka-aineiden ja energiatuotteiden vakaan tuonnin** tukemisessa, minkä osoittavat myös seuraavat esimerkit.

- Raaka-aineiden ja energiatuotteiden tuonti **Kanadasta** on kasvanut jyrkästi vuodesta 2022, ja suuntaus jatkui vuonna 2025, jolloin yli neljännes EU:n mineraalituotteiden tuonnista oli peräisin Kanadasta. Tuonti **Kanadasta** jatkoi vuonna 2022 alkanutta kehitystään: se kasvoi 14 prosenttia (arvossa mitattuna) vuosina 2024–2025 ja nousi siten 6,1 miljardiin euroon.
- Sen jälkeen, kun **EU:n ja Chilen** väliaikainen kauppasopimus tuli voimaan helmikuussa 2025, mineraalituotteiden tuonti EU:hun on kasvanut 33 prosenttia.
- Etuskohtelukaupan piiriin kuuluvat kumppanit toimittavat neljänneksen EU:n kriittisten raaka-aineiden tuonnista. Vaikka EU:n kriittisten raaka-aineiden ⁴ kokonaistuonti pysyi arvoltaan suhteellisen vakaana vuodesta 2024 vuoteen 2025 (kasvu 0,32 prosenttia), tuonti joistakin luonnonvaroja tuottavista kauppakumppanimaista, kuten **Kanadasta** ja **Kongon demokraattisesta tasavallasta**, kasvoi voimakkaasti. EU:n kriittisten raaka-aineiden tuonti **Kanadasta** kasvoi arvossa mitattuna 62 prosenttia, ja nousi siten 3,3 miljardiin euroon. Samana viiteajanjaksona EU:n kriittisten raaka-aineiden tuonti **Kongon demokraattisesta tasavallasta** kasvoi arvossa mitattuna 79 prosenttia eli 2,9 miljardiin euroon.

⁴ Kriittisten ja strategisten raaka-aineiden tiedot kriittisiä raaka-aineita koskevassa säädöksessä (CRMA) olevien määritelmien mukaan.

Myös muut kuin etuuskohteluun perustuvat kauppakumppanuudet, kuten EU:n ja Kazakstanin välinen talouskumppanuussopimus ja strateginen kumppanuus, ovat omiaan edistämään kriittisten raaka-aineiden tuontia. Esimerkiksi EU:n raaka-aineiden tuonti **Kazakstanista**⁵ kasvoi arvossa mitattuna 32 prosenttia vuodesta 2024 vuoteen 2025 ja oli 1,18 miljardia euroa.

EU:n laaja kauppasopimusten verkosto on myös vahvistanut unionin **geopoliittista asemaa** nopeasti heikkenevässä kansainvälisessä tilanteessa.

- Esimerkiksi **EU:n vapaakauppasopimuskumppaneille suuntautuvan viennin yli 250 miljardin euron kasvu** vuonna 2025 enemmän kuin korvasi 54,5 miljardin laskun EU:n tavaraviennissä Venäjälle samana vuonna (verrattuna vuosien 2019–2021 keskiarvoon).
- Pelkästään Yhdistyneeseen kuningaskuntaan suuntautuneen EU:n viennin 9,7 miljardin euron kasvu kuittasi **ajoneuvojen ja ajoneuvojen osien** Venäjälle suuntautuneen viennin 8 miljardin euron laskun vuonna 2025 (verrattuna vuosien 2019–2021 keskiarvoon). **Sähkökoneiden** vienti Venäjälle väheni 7 miljardilla eurolla, mutta tämän korvasi viennin kasvu (9 miljardilla eurolla) useisiin kauppakumppanimaihin, kuten Sveitsiin, Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, Meksikoon ja Norjaan.

Markkinoille pääsyn lisäksi EU:n kauppasopimuksilla oli edelleen merkittävä rooli **kaupan ja kestävä kehityksen vahvistamisessa vuonna 2025**.

- Muun muassa **Japani, Chile ja Angola** ryhtyivät toimiin Kansainvälisen työjärjestön (ILO) perussopimusten ratifioimiseksi.
- Komissio päätti alustavan arviointinsa kahdesta **Vietnamia** koskevasta ulkoisesta valituksesta, jotka koskivat työvoimaa ja siihen liittyviä ihmisoikeuskysymyksiä. Se myös vastaanotti uuden valituksen **Ecuadorin** väitetyistä kauppaa ja kestävä kehitystä koskevien sitoumusten rikkomisista ja ensimmäisen **Pakistania** koskevaa yleistä tullietuusjärjestelmää koskevan valituksensa.

II. EU:n etuuskohtelukauppaa koskevien sopimusten hyödyntäminen mahdollisimman tehokkaasti

II.1 EU:n ja etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvien kumppaneiden välinen kauppa vuonna 2025

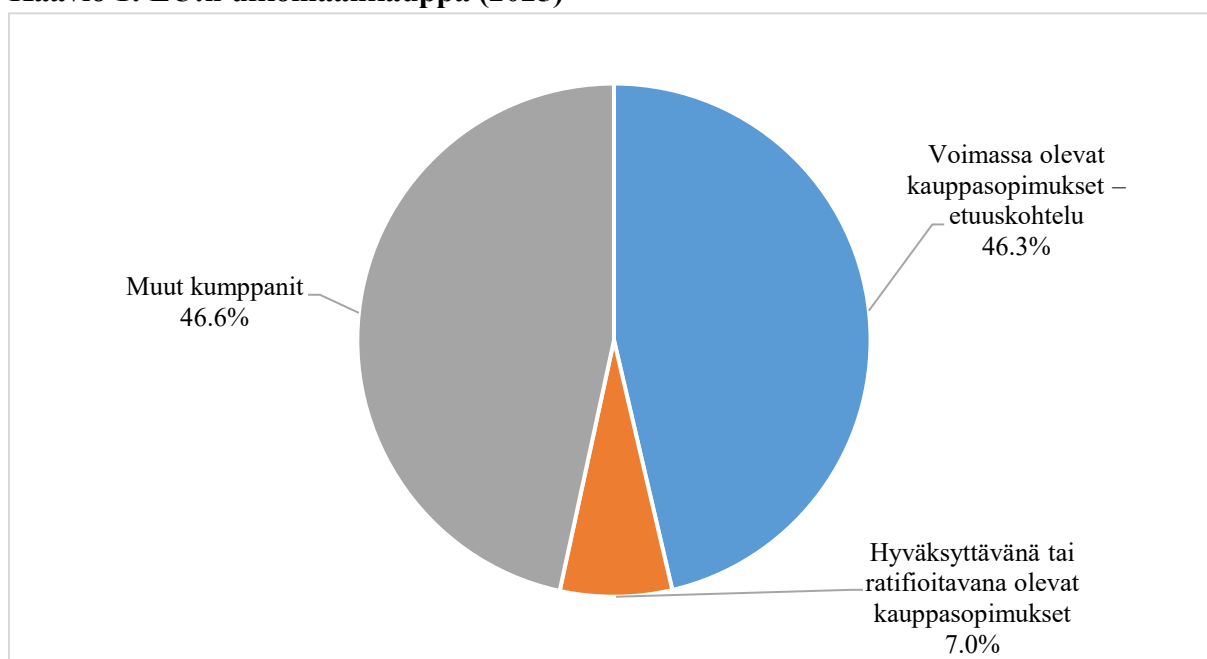
Vuoden 2025 lopussa EU:lla oli 44 etuuskohtelukauppaa koskevaa sopimusta 76 kumppanin kanssa, ja nämä sopimukset kattoivat EU:n ulkomaankaupasta 46,3 prosenttia. EU:n

⁵ EU:n ja Kazakstanin tehostettua kumppanuus- ja yhteistyösopimusta on sovellettu vuodesta 2016 ja se on ollut voimassa vuodesta 2020. Vuonna 2022 solmittiin raaka-aineita koskeva strateginen kumppanuus: [EU:n kauppasuhteet Kazakstanin kanssa](#).

etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvien kumppanien kanssa käymän kaupan arvo oli yhteensä 2 390 miljardia euroa, josta viennin osuus oli 1 340 miljardia euroa ja tuonnin 1 050 miljardia euroa. EU:n etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvien kumppaneiden kanssa käymän kaupan tase kasvoi 276 miljardista eurosta (2024) 289 miljardiin euroon (2025).

Vuonna 2025 ja vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä solmittiin myös kauppasopimukset Mercosurin⁶, Meksikon, Indonesian, Intian ja Australian kanssa näiden kumppanien kanssa käytyjen tiiviiden neuvottelujen jälkeen. Yhdessä ne nostavat EU:n etuuskohtelukaupan osuuden 53,3 prosenttiin, kuten kaavio 1 osoittaa.

Kaavio 1: EU:n ulkomaankauppa (2025)

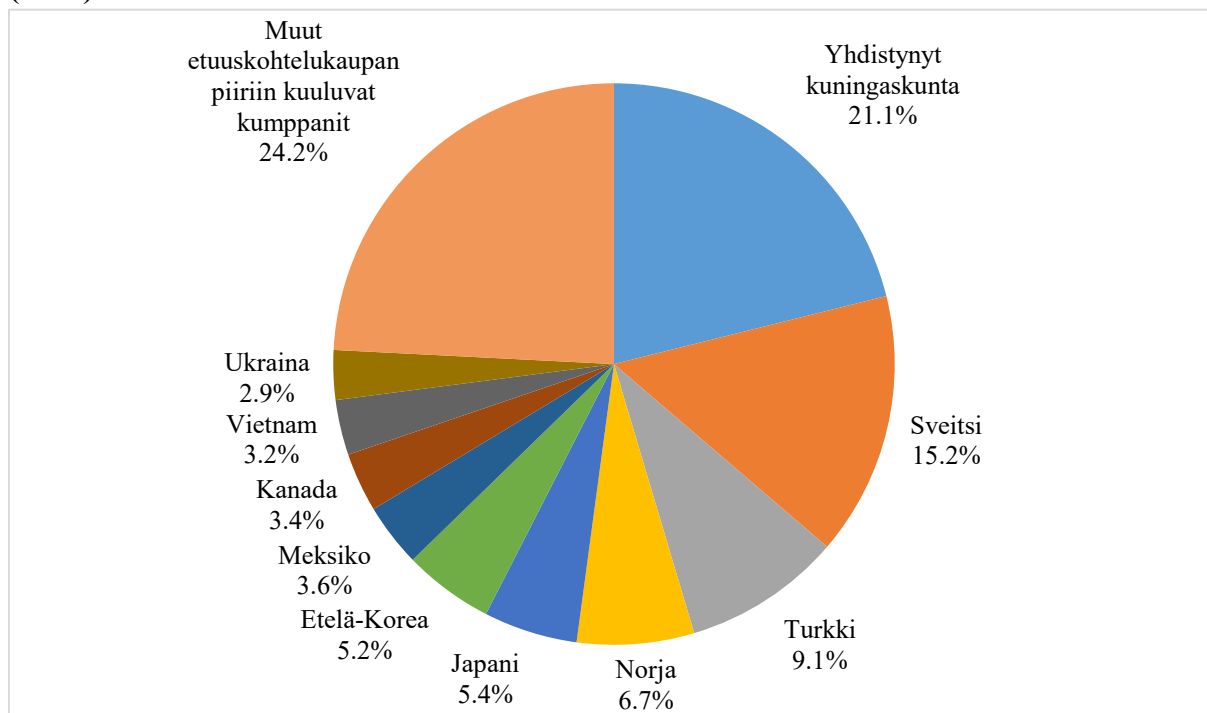

Lähde: Eurostatin Comext-tietokantaan perustuvat kauppapolitiikan pääosaston laskelmat

Kuten kaaviosta 2 käy ilmi, EU:n suurin etuuskohtelukaupan piiriin kuuluva kumppani oli edelleen Yhdistynyt kuningaskunta (21,1 % EU:n kaupasta etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvien kumppaneiden kanssa). Seuraavina olivat Sveitsi (15,2 %), Turkki (9,1 %), Norja (6,7 %) ja Japani (5,4 %). Näiden viiden kumppanin yhteenlaskettu osuus EU:n etuuskohtelukaupasta oli vuonna 2025 lähes 60 prosenttia.

⁶ EU:n ja Mercosurin välistä kauppasopimusta on sovellettu väliaikaisesti 1. päivästä toukokuuta 2026.

Kaavio 2: EU:n kauppa etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvien kumppanien mukaan (2025)

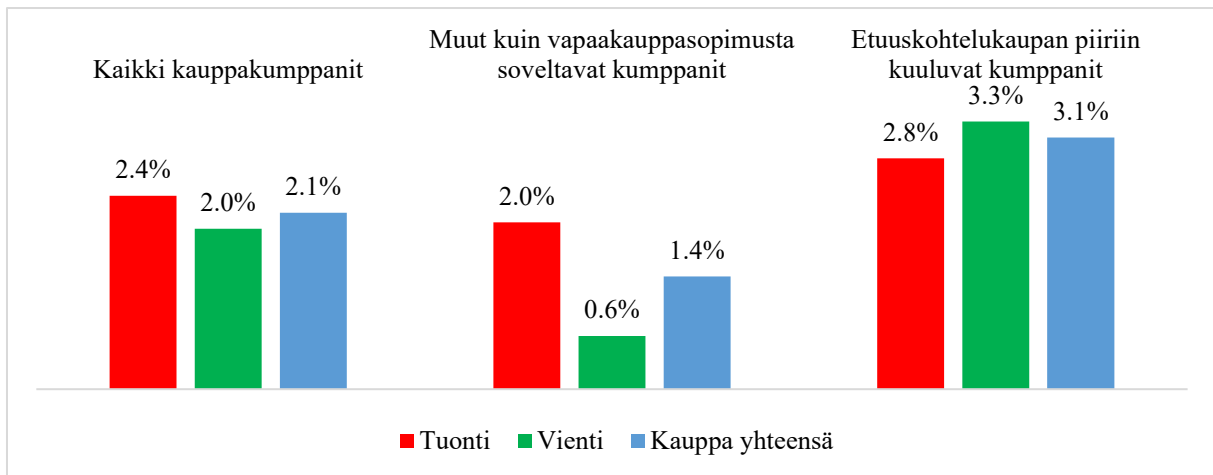

Lähde: Eurostatin Comext-tietokantaan perustuvat kauppapolitiikan pääosaston laskelmat

Kuten kaaviosta 3 käy ilmi, EU:n vuotuinen tavarakauppa etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvien kumppanien kanssa kasvoi edelleen nopeammin kuin kaikkien kumppanien ja vapaakauppasopimusten ulkopuolisten kumppanien alaryhmän kanssa käyty kauppa.

EU:n kauppa etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvien kumppanien kanssa kasvoi 3,1 prosenttia vuosina 2024–2025, eli enemmän kuin kauppa kaikkien kumppanien kanssa ja vapaakauppasopimusten ulkopuolisten kumppanien kanssa, jotka kasvoivat 2,1 prosenttia ja 1,4 prosenttia. Tavaroiden vienti etuuskohtelukaupan piiriin kuuluville kumppaneille kasvoi 3,3 prosenttia, kun taas vienti kaikille kumppaneille yhdessä ja vapaakauppasopimusten ulkopuolisten kumppanien alaryhmälle kasvoi maltillisemmin (2,0 % ja 0,6 %).

Kaavio 3: EU:n tavarakaupan vuotuinen kasvu kumppanin tyypin mukaan (2024–2025)

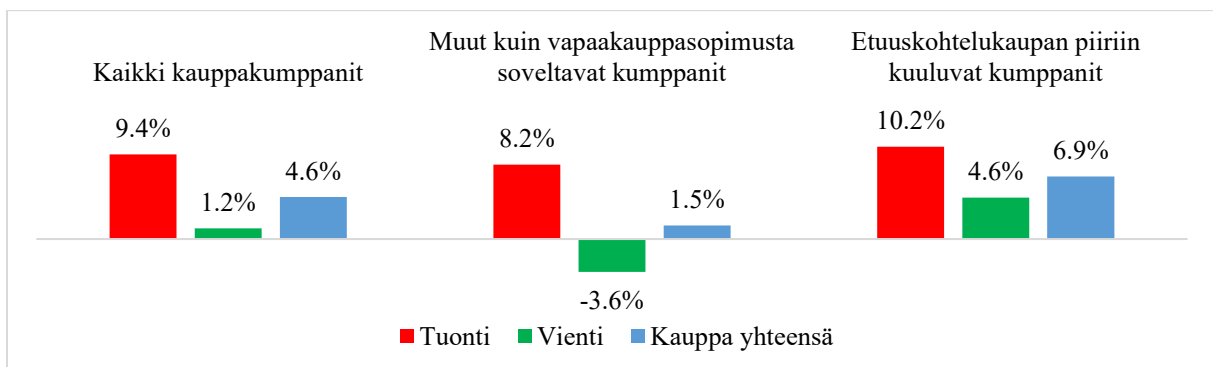

Lähde: Eurostatin Comext-tietokantaan perustuvat kauppapolitiikan pääosaston laskelmat

Vuonna 2025 EU:n kauppasopimukset **vauhdittivat edelleen myös EU:n maatalouselintarvikekauppaa etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvien kumppaneiden kanssa**. Kasvu oli voimakkaampaa (6,9 %) kuin vapaakauppasopimusten ulkopuolisten kumppaneiden (1,5 %) ja kaikkien kauppakumppaneiden (4,6 %) käydyn kaupan kasvu. Maatalouselintarvikkeiden kaupan osuus EU:n kokonaisviennistä oli 9 prosenttia ja tuonnista 7,5 prosenttia, ja sen osuus EU:n kaupan kokonaisuujäämästä oli 37 prosenttia.

Kuten kaaviosta 4 käy ilmi, **EU:n maatalouselintarvikkeiden vienti etuuskohtelukaupan piiriin kuuluville kumppaneille** kasvoi 4,6 prosenttia, EU:n vienti kaikille kumppaneille kasvoi yhteensä 1,2 prosenttia ja EU:n vienti vapaakauppasopimusten ulkopuolisille kumppaneille väheni 3,6 prosenttia.

Kaavio 4: EU:n maatalouselintarviketuotteiden kaupan vuotuinen kasvu kumppanin tyyppin mukaan (2024–2025)

Lähde: Eurostatin Comext-tietokantaan perustuvat kauppapolitiikan pääosaston laskelmat

Yhdistynyt kuningaskunta vahvisti vuonna 2025 asemansa EU:n maatalouselintarvikeviennin johtavana kohdemaana etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvien kumppaneiden ja kaikkien kumppanien keskuudessa, sillä vienti maahan kasvoi 3 prosenttia vuodesta 2024 ja oli arvoltaan yli 55 miljardia euroa. EU:n vienti toiseksi suurimpaan kohdemaahan **Sveitsiin** oli noin 13 miljardia euroa vuonna 2025, mikä vastaa 7,5 prosentin kasvua. **Japani** oli kolmanneksi suurin kohdemaana etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvien

kumppanien joukossa, ja EU:n maahan suuntautuvan maatalouselintarvikkeiden viennin arvo oli yli 8 miljardia euroa.

EU:n kauppasopimukset, kuten **EU:n ja Kanadan** välinen CETA-sopimus, ovat tukeneet voimakkaasti maatalouselintarvikkeiden viennin kasvua niiden soveltamisen alkamisen jälkeen. Vuonna 2025 päättyneen jälkiarvioinnin⁷ mukaan vienti on kasvanut voimakkaasti joillakin maatalouselintarvikkeiden aloilla.

- Esimerkiksi EU:n viininvienti Kanadaan kasvoi keskimäärin 39 prosenttia sopimuksen väliaikaisen soveltamisen alkamista seuranneena ajanjaksona (2018–2025) verrattuna vastaavaan sopimusta edeltäneeseen ajanjaksoon (2010–2017).
- Ekstra-neitsytoliiviöljyn vienti kasvoi 46 prosenttia ja juustojen vienti lähes kaksinkertaistui (kasvu 96 prosenttia).

Myös **maatalouselintarvikkeiden tuonti EU:hun etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvista kumppanimaista** kasvoi voimakkaammin (10,2 %) kuin muista kumppanimaista tuleva tuonti (8,2 %).

- **Yhdistynyt kuningaskunta** oli edelleen EU:n suurin etuuskohtelukaupan piiriin kuuluva maatalouselintarvikkeiden tuoja vuonna 2025. Sen osuus EU:n maatalouselintarvikkeiden kokonaistuonnista oli 8 prosenttia (eli 16,0 miljardia euroa). Toiseksi suurin tuoja oli **Ukraina** (11 miljardia euroa).
- **Norsunluurannikko** oli kolmanneksi suurin EU:hun tuotujen maatalouselintarvikkeiden tuoja etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvista kauppakumppaneista. Maasta peräisin olevan tuonnin arvo oli 8,9 miljardia euroa vuonna 2025. Kokonaistuonti Norsunluurannikolta kasvoi 23 prosenttia vuosina 2024–2025, kun taas maatalouselintarvikkeiden tuonti kasvoi 31 prosenttia. Kasvuun vaikuttivat korkeammat kaakaon hinnat, mutta EU:n ja Norsunluurannikon talouskumppanuussopimus on auttanut maata monipuolistamaan vientiään alentamalla jalostetun kaakaon tulleja⁸.

Vuoden 2025 loppuun mennessä **EU:n maantieteellisiä merkintöjä** oli suojattu kauppasopimuksilla 35:ssä EU:n ulkopuolisessa maassa.

- Esimerkiksi **EU:n ja Chilen väliaikainen kauppasopimus** tarjoaa vahvistetun kehyksen EU:n 216 maantieteellisen merkinnän suojaamiseksi. Tämä täydentää olemassa olevaa viiniä ja väkeviä alkoholijuomia koskevaa sopimusta, jolla turvataan jo 1 745 EU:n viinin sekä 257 väkevän alkoholijuoman ja maustetun viinin

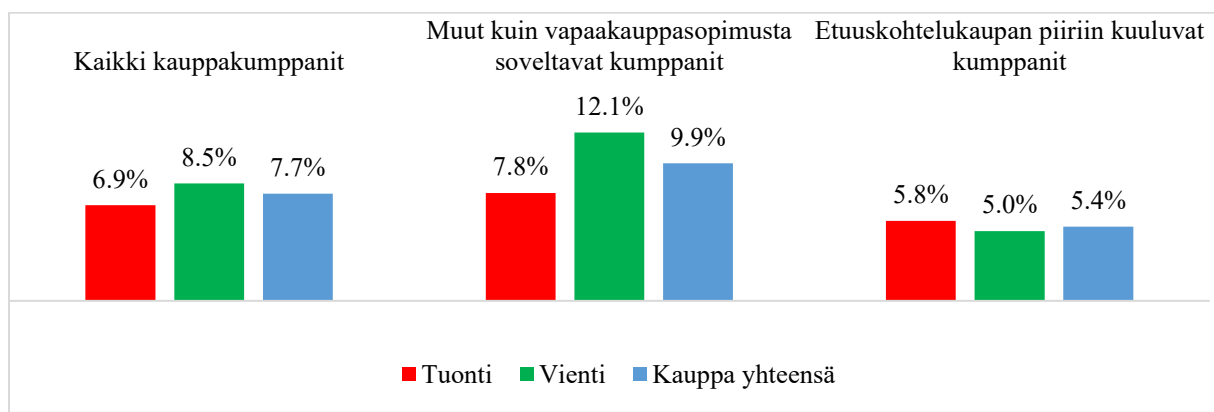
⁷ https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/ex-post-evaluations_en.

⁸ Jalostetun kaakaon osuus EU:n Norsunluurannikolta peräisin olevan kaakaontuonnin kokonaisarvosta oli 42 prosenttia vuonna 2025.

maantieteelliset merkinnät. Väliaikainen kauppasopimus varmistaa näiden maantieteellisten merkintöjen korkeatasoisen suojan ja mahdollistaa uusien maantieteellisten merkintöjen lisäämisen tulevaisuudessa.

EU:n palvelukauppa etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvien kumppanien kanssa oli vuonna 2024 lähes 1,4 biljoonaa euroa (viimeisimmät saatavilla olevat luvut), mikä vastaa 47:ää prosenttia EU:n kaikesta palvelukaupasta ja 5,4 prosentin kasvua vuodesta 2023. Kuten kaaviosta 5 käy ilmi, kasvu oli nopeampaa kuin edellisenä vuonna (5,0 %), mutta hitaampaa kuin kaikkien kumppanien ja vapaakauppasopimusten ulkopuolisten kumppanien kanssa käytävän kaupan kasvu⁹.

Kaavio 5: EU:n palvelukaupan vuotuinen kasvu kumppanin tyypin mukaan (2023–2024)

Lähde: Eurostatin bop_its6_tot-taulukkoon perustuvat kauppapolitiikan pääosaston laskelmat

EU:n palvelualan kokonaiskauppatase kasvoi 21,1 prosenttia ja oli 193,7 miljardia euroa vuonna 2024. Etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvien kumppaneiden kanssa käytävän kaupan ylijäämä oli 184,3 miljardia euroa, kun kaikkien kauppakumppaneiden osalta yhteenlaskettu ylijäämä oli 9,4 miljardia euroa.

EU:n **kauppasopimusten arvo palvelukaupassa** näkyy myös palvelualojen markkinoille pääsyn asteittaisena syvenemisenä, jonka ovat mahdollistaneet kunnianhimoiset kauppasopimukset, kuten **Kanadan** kanssa tehty sopimus.

- Kahdenvälinen rajat ylittävä palvelukauppa EU:n ja **Kanadan** välillä on lisääntynyt 97 prosenttia sopimuksen väliaikaisen soveltamisen alkamisen jälkeen vuonna 2017. Vuonna 2024 kaupan arvo oli 50,8 miljardia euroa kun se vuonna 2016 oli 25,6 miljardia euroa.

⁹ Joidenkin EU:n tärkeimpien vapaakauppasopimusten ulkopuolisten kauppakumppanien, kuten Yhdysvaltojen (EU:n suurin palvelukauppakumppani) ja Kiinan (EU:n neljänneksi suurin palvelukauppakumppani), taloudet kasvoivat voimakkaasti vuonna 2024. Yleinen talouskasvu, palvelukaupan kasvu mukaan lukien, oli sitä vastoin vaatimatonta Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Sveitsissä, jotka ovat EU:n toiseksi ja kolmanneksi suurimmat kauppakumppanit.

- Joulukuussa 2025 tuli voimaan **vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus arkkitehtien ammattipätevyyden tunnustamisesta**. Sen avulla EU:n arkkitehdit voivat hankkia arkkitehdin toimiluvan Kanadassa ja kanadalaiset arkkitehdit EU:n jäsenvaltioissa edellyttäen, että he täyttävät tietyt pätevyys- ja kokemuskriteerit. Vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus on osa EU:n ja Kanadan välistä CETA-sopimusta, jonka tavoitteena on vahvistaa yhteistyötä ja helpottaa ammattipätevyyden tunnustamista Atlantin yli.

EU oli vuonna 2025 **edelleen maailmanlaajuisesti johtavassa asemassa digitaalisesti toimitettavien palvelujen** viennissä ja tuonnissa. Vuonna 2024 niiden arvo oli 1,7 biljoonaa euroa eli 58 prosenttia EU:n koko palvelukaupasta.

- Voimassa olevista kauppasopimuksista muun muassa Japanin, Yhdistyneen kuningaskunnan, Uuden-Seelannin ja Chilen kanssa tehdyt sopimukset sisältävät **digitaalista kauppaa koskevat luvut**.
- Toukokuussa 2025 EU allekirjoitti ensimmäisen yksinomaan digitaalista kauppaa koskevan sopimuksensa EU:n ulkopuolisen maan kanssa. Erillinen **digitaalista kauppaa koskeva sopimus Singaporen**¹⁰ kanssa edistää näiden kahden alueen välistä digitaalista kauppaa helpottamalla tiedon virtaamista rajojen yli ja varmistamalla oikeusvarmuuden yrityksille. EU allekirjoitti 10 päivänä kesäkuuta 2026 digitaalista kauppaa koskevan sopimuksen¹¹ Korean tasavallan kanssa. Maaliskuussa 2026 EU käynnisti neuvottelut EU:n ja Kanadan välisestä digitaalista kauppaa koskevasta sopimuksesta.
- Digitaalista kauppaa koskevat sopimukset täydentävät kyseisten valtioiden kanssa tehtyjä vapaakauppasopimuksia nykyaikaisilla ja sitovilla digitaalista kauppaa koskevilla säännöillä. Sääntöjen tavoitteena on lisätä avoimuutta ja ennakoitavuutta yrityksille, edistää verkkoympäristön turvallisuutta kuluttajille ja torjua digitaalisen kaupan esteitä.

Vuosi 2025 oli myös **EU:n ja Angolan välisen kestävien investointien helpottamista koskevan sopimuksen** ensimmäinen täysi täytäntöönpanovuosi. Sopimuksessa keskitytään luomaan ennakoitavampi ja liiketoiminnalle suotuisa sijoitusilmapiiri. Tämän saavuttamiseksi kahdenvälinen investointien helpottamista käsittelevä komitea keskusteli tammikuussa 2025 erityisistä toimista byrokratian vähentämiseksi ja avoimuuden lisäämiseksi muun muassa i) nykyaikaistamalla Angolan sijoittajien keskitettyä digitaalista palvelupistettä, ii) julkaisemalla verkossa luettelo Angolaan tehtäviä ulkomaisia sijoituksia koskevista vaatimuksista ja ehdoista, ja iii) myöntämällä ilmainen pääsy Angolan virallisen lehden verkkoversioon. Komissio saattoi huhtikuun 2026 alussa päätökseen neuvottelut kestävien investointien helpottamista koskevasta sopimuksesta **Ecuadorin** kanssa. Sopimus on ensimmäinen laatuaan EU:n ja Latinalaisen Amerikan maan välillä.

¹⁰ [EU:n ja Singaporen digitaalista kauppaa koskeva sopimus | EUR-Lex](#).

¹¹ Sopimuksen teksti: [Circabc](#).

Marraskuussa 2025 EU allekirjoitti ensimmäisen **puhtaan kaupan ja puhtaiden investointien** kumppanuutensa **Etelä-Afrikan** kanssa. Kumppanuudella tuetaan kahdenvälistä kauppaa ja investointeja puhtaisiin toimitusketjuihin, luodaan uusia kauppaa- ja investointimahdollisuuksia ja vahvistetaan raaka-aineiden saatavuutta EU:ssa. Hallitusten välinen avausvuoropuhelu järjestettiin 8. ja 9. heinäkuuta 2026. Vuoropuhelu perustui etukäteen järjestettyyn yritysten ja hallitusten väliseen vuoropuheluun¹², jolla koottiin liiketoiminnan näkemyksiä ja painopisteitä puhtaan kaupan ja puhtaiden investointien kumppanuuden täytäntöönpanoa varten.

II.2 EU:n kauppasopimusten edistäminen

Komissio jatkoi vuonna 2025 ponnisteluja **uusien sopimusten edistämiseksi** tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja yritysten kanssa.

- Komissio jatkoi **tärkeimmän alustansa, Access2Marketsin, päivittämistä** ¹³ . Alustalla on ollut yli 13 miljoonaa kävijää sen jälkeen, kun se julkaistiin vuonna 2020. Yksistään vuonna 2025 kävijöitä oli lähes kolme miljoonaa. Palautteen keräämiseksi käyttäjiltä aloitettiin kyselytutkimus, ja komissio aloitti uusien ominaisuuksien, kuten uusien suunnittelu- ja video-opetusohjelmien, lisäämisen. Komissio on kouluttanut tähän mennessä 16 000 sidosryhmää käyttämään foorumia, useimmiten monikielisillä webinaareilla.
- Komission johtohenkilöitä osallistui vuonna 2025 kahdeksassa jäsenvaltiossa järjestettyihin **markkinoillepääsyn teemapäiviin**. Nämä tapahtumat antoivat yli 5 000 yritykselle (joista monet olivat pk-yrityksiä) eri aloilta mahdollisuuden tehdä suoraa yhteistyötä kauppasopimusten noudattamista ja täytäntöönpanoa valvovan virkamiehen ja muiden komission johtohenkilöiden kanssa.
- Tiedotusta Brysselissä ja EU:n pääkaupungeissa täydennettiin kumppanimaissa sijaitsevien **EU:n edustustojen** vahvistetuilla tiedotustoimilla, joilla pyrittiin edistämään uusia kauppasopimuksia kentällä toimivien sidosryhmien kanssa. Nämä toimet kohdistuivat EU:n yrityksiin sekä EU:n tuotteiden ja palvelujen maahantuojiin, jotka tarvitsevat erityisohjeita.
 - Esimerkiksi Aucklandissa 24. lokakuuta 2025 pidetty ensimmäinen **EU:n ja Uuden-Seelannin liike-elämän huippukokous** kokosi yhteen 500 liike-elämän ja poliittista edustajaa molemmilta osapuolilta. Kokouksen tavoitteena oli helpottaa vapaakauppasopimuksen luomien uusien mahdollisuuksien hyödyntämistä. EU:n Wellingtonin-edustusto edisti vapaakauppasopimusta maatalousnäyttelyissä Hamiltonissa (kesäkuussa) ja Christchurchissa (marraskuussa).

¹² [Lehdistötiedote: South Africa –European Union Clean Trade and Investment Partnership enters implementation phase with inaugural business-to-government dialogue | Euroopan ulkosuhdehallinto.](#)

¹³ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/fi/home>.

- Santiagossa toimiva EU:n edustusto käynnisti **EU:n ja Chilen** välisen väliaikaisen kauppasopimuksen edistämiseksi kampanjat ”Europa está a la vueltaITA” (Eurooppa on aivan kulman takana) ja ”Europa está cerquita” (Eurooppa on lähellä), joihin sisältyi laajalti näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa ja kuuluvuutta Chilen radioverkossa. Tällä pyrittiin tuomaan väliaikainen kauppasopimus lähemmäs kansalaisia ja osoittamaan, miten se tarjoaa todellisen mahdollisuuden Chilelle sekä sen kuluttajille ja yrityksille.

II.3 Painopiste kaupassa ja kestävässä kehityksessä

EU:n kauppasopimuksilla on **keskeinen rooli kaupan ja kestävä kehityksen vahvistamisessa**. Kaikkiin vuodesta 2012 lähtien tehtyyn 15 sopimukseen (alkaen EU:n ja Etelä-Korean tasavallan välisestä kauppasopimuksesta) on sisällytynyt kansainvälisiä työ- ja ympäristönormeja edistäviä ehtoja, joita myös sovellettiin raportointikaudella.

Vuonna 2025 jatkettiin työtä näiden sitoumusten tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi, ja useiden kumppanimaiden kanssa saavutettiin edistystä.

- **Japani, Chile ja Angola** ryhtyivät toimiin ILO:n työterveyttä ja työturvallisuutta koskevien keskeisten yleissopimusten ratifioimiseksi.
- ILO:n yleissopimusten soveltamista käsittelevän asiantuntijakomitean antamien kommenttien jälkeen **Japani** aloitti siirtymisen teknisten alojen harjoitteluohjelmastaan kohti osaamista kehittävän työllistämisen ohjelmaa ILO:n yleissopimusten soveltamista käsittelevän asiantuntijakomitean kommentit huomioiden. Lisäksi Japani alkoi siirtyä kohti pakollista päästökauppajärjestelmää (GX ETS) maan vihreää siirtymää varten.
- **Moldova** edistyi hyvin kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa hyväksymisessä vuonna 2025. Se julkaisi Pariisin sopimuksen mukaiset kansallisesti määritellyt panoksensa ja vahvisti kasvihuonekaasupäästöjen seuranta-, raportointi- ja todentamisjärjestelmäänsä.

Osapuolet keskustelevat kauppaa ja kestävä kehitystä koskevista kysymyksistä **kauppaa ja kestävä kehitystä käsittelevien sekakomiteoiden** säännöllisissä kokouksissa. Kahdenvälisellä yhteistyöllä kumppanimaiden kanssa saavutettiin vuonna 2025 jälleen konkreettisia tuloksia.

- **EU:n ja Uuden-Seelannin** kauppakomitea hyväksyi kauppaa ja kestävä kehitystä koskevaan lukuun muutoksen, jolla korotetaan työturvallisuus ja -terveys ”työelämän perusperiaatteiksi ja -oikeuksiksi” ILO:n tekemien päätösten mukaisesti.
- **EU:n ja Singaporen** kauppaa ja kestävä kehitystä käsittelevä komitea vahvisti marraskuussa 2025 keskinäisen sitoutumisen jatkuviin ja hellittämättömiin pyrkimyksiin ILO:n keskeisten yleissopimusten ratifioimiseksi ja tehokkaaksi täytäntöönpanemiseksi. Sen jälkeen Singaporen parlamentti hyväksyi toisen työelämän

oikeudenmukaisuutta koskevan lakiehdotuksen, joka on keskeinen askel työssä ja ammatissa tapahtuvaa syrjintää koskevan ILO:n yleissopimuksen (C111) ratifioinnin edistämiseksi. Lakiehdotuksessa vahvistetaan uudet puitteet työntekijöille, jotta he voivat hakea korvausta työsyrynnästä, ja otetaan käyttöön suojatoimet perusteettomia väitteitä vastaan.¹⁴

- **EU:n ja Chilen välisen väliaikaisen kauppasopimuksen** tultua voimaan 1. helmikuuta 2025 EU ja Chile aloittivat sen kauppaa ja kestävä kehitystä koskevien ehtojen uudelleentarkastelun. Uudelleentarkastelusta säädetään väliaikaiseen kauppasopimukseen liitettyssä julkilausumassa kauppaa ja kestävä kehitystä koskevasta uudelleentarkastelusta, ja sen tavoitteena on parantaa täytäntöönpanomekanismeja ja sisällyttää Pariisin sopimus kauppasopimuksen ”olennaiseksi osaksi”.

Komissio jatkoi vuonna 2025 tiivistä yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa muun muassa **sisäisten neuvoo-antavien ryhmien** kautta, jotka kokoavat yhteen yrityksiä, ammattiliittoja ja muita sidosryhmiä. Sisäisiä neuvoo-antavia ryhmiä on perustettu 16:lla EU:n kauppasopimuksella¹⁵. Niiden tehtävänä on toimia yhteistyössä kumppanimaiden kansalaisyhteiskunnan edustajien kanssa ja neuvoo komissiota täytäntöönpanokysymyksissä.

- EU ja **Keski-Amerikan aluetta käsittelevät** sisäiset neuvoo-antavat ryhmät pääsivät vuonna 2025 ensimmäistä kertaa yhteisymmärrykseen yhteisen julkilausuman antamisesta, jossa ehdotetaan erityistä teknistä yhteistyötä työ- ja ympäristöasioissa. EU ja kaikki neljä **Andien** aluetta käsittelevää sisäistä neuvoo-antavaa ryhmää antoivat ensimmäisen yksimielisen julistuksensa, joka on edistysaskel alueiden kansalaisyhteiskuntien välisessä yhteistyössä.
- EU:n **Japania** koskeva sisäinen neuvoo-antava ryhmä ehdotti ympäristöystävällisten merenkulkuväylien koskevan tiedonvaihdon syventämistä keskittyen vihreän ja oikeudenmukaisen siirtymän varmistamiseen. Kansalaisyhteiskunnan kanssa käymänsä vuoropuhelun jälkeen **Japanin** sisäinen neuvoo-antava ryhmä omaksui EU:n sääntelykeskeisemmän tavan toteuttaa vihreää siirtymää ja ehdotti, että myös Japanin olisi nostettava tavoitteitaan.

Komissio jatkoi vuonna 2025 myös **väitetyistä kauppaa ja kestävä kehitykseen liittyvistä rikkomuksista tehtyjen valitusten** tutkimista ja saavutti siinä edistystä.

- Komissio **päättyi vuonna 2025 alustavan arviointinsa** kahdesta **Vietnamia** koskevasta valituksesta. Analyysi osoitti, että työkysymyksissä, erityisesti ILO:n yleissopimuksen 87 ratifioinnissa, on edelleen ongelmia. Vietnam ei osoittanut, että sen muutettu laki

¹⁴ Ensimmäinen lakiehdotus hyväksyttiin 8.1.2025. Työelämän oikeudenmukaisuutta koskevien lakien odotetaan tulevan voimaan vuoden 2027 loppuun mennessä, jotta työnantajilla on riittävästi aikaa panna ne tehokkaasti täytäntöön.

¹⁵ Tilanne 1.7.2026: 16 sisäistä neuvoo-ryhmää (mukaan lukien Cariforumin neuvoo-antava komitea).

ammattiliitoista ja Vietnamin perustuslakiin tehdyt muutokset voitaisiin tulkita toimiksi, joilla pyritään täyttämään maan velvollisuus ”pyrkä jatkuvasti ja hellittämättömästi ratifioimaan kyseinen ILO:n yleissopimus”. Komissio pyysi tarkentavia lisätietoja ja selvennyksiä ja jatkaa asian esille ottamista kaikilla tasoilla vietnamilaisten vastapuoltensa kanssa.

- Komissio vastaanotti yhden **uuden valituksen Ecuadorista**. Valituksessa väitettiin, että maa ei ole täyttänyt EU:n kanssa tekemänsä kauppasopimuksen mukaisia velvoitteitaan, kuten alakohtaisten ammattiliittojen tunnustamista ja yhdistymisvapautta. Tapaus koskee sekä työ- että ympäristöasioita, ja sitä tarkastellaan parhaillaan.
- Komissio vastaanotti vuonna 2025 ensimmäisen valituksen **Pakistania** koskevasta **yleisestä tullietuusjärjestelmästä**, jota tarkastellaan parhaillaan.

EU jatkoi **teknisen avun** tarjoamista kauppakumppaneilleen vuonna 2025 edistääkseen kauppaa ja kestävä kehitystä koskevien sitoumusten noudattamista ja jotta kumppanimaissa voitaisiin saada aikaan todellisia muutoksia.

- EU jatkoi yhteistyötään ILO:n kanssa **ihmisarvoista työtä edistävää kauppaa koskevan ohjelman**¹⁶ toteuttamiseksi. Ohjelmalla edistetään työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua ja tuetaan kansainvälisten työnormien parempaa soveltamista etusijalle asetetuissa kumppanimaissa, erityisesti Afrikassa ja Aasiassa.
- EU aloitti vuonna 2025 yhteistyön YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön ja yksityisen sektorin kanssa käynnistääkseen **kestävän elintarviketuotannon edistämishjelman Keniassa**. Tämä 10 miljoonan euron EU:n rahoittama hanke kohdistuu 40 000 pienviljelijään ja tukee ilmastokestävää elintarviketuotantoa viidessä Länsi-Kenian läänissä.

III. Pienten ja keskisuurten yritysten tukeminen maailmankaupassa

Vuonna 2025 komissio käytti jälleen erilaisia välineitä auttaakseen EU:n yrityksiä hyödyntämään EU:n kauppasopimuksia parhaalla mahdollisella tavalla ottaen erityisesti huomioon pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten)¹⁷ erityistarpeet.

Ensinnäkin tämä tapahtuu EU:n kauppasopimusten **erityisesti pk-yrityksiä koskevien lukujen**¹⁸ kautta. Näissä luvuissa on asetettu nimenomaisia sitoumuksia, joilla helpotetaan pienten yritysten pääsyä markkinoille. Molempien osapuolten yhteyspisteet kokoontuvat säännöllisesti pohtimaan pk-yritysten kannalta merkityksellisiä kysymyksiä koko sopimuksen

¹⁶ [Trade for Decent Work](#).

¹⁷ Lähes 682 000 EU:n pk-yritystä harjoitti tavaroiden ja palvelujen vientiä vuonna 2023 (viimeisimmät saatavilla olevat luvut).

¹⁸ EU:n vuonna 2025 voimassa olevat kauppasopimukset, joissa on pk-yrityksiä koskeva luku: Kanada, Japani, Yhdistynyt kuningaskunta, Uusi-Seelanti ja Chile.

laajuudessa. Esimerkiksi **EU:n ja Uuden-Seelannin** kauppasopimuksen tultua voimaan pk-yritysten yhteyspisteet kokoontuivat kahdesti varmistaakseen, että pk-yrityksiä palvelevilla verkkosivustoilla ja tietotalustoilla tarjotaan tiettyä sisältöä.

Toiseksi komissio jatkoi menestyksestä ja vakiintunutta yhteistyötään **Enterprise Europe Networkin**¹⁹ kanssa vuonna 2025. Verkosto tarjoaa neuvontaa ja palveluja pk-yrityksille, jotka haluavat kansainvälistyä, kuten start-up- ja scale-up-yrityksille. Se palvelee yrityksiä yhteyspisteidensä kautta yli 20 strategisella markkina-alueella EU:n ulkopuolella, kuten Brasiliassa, Kanadassa, Intiassa, Japanissa, Meksikossa, Singaporessa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Vietnamin.

IV. Esteiden poistaminen ja ratkaisujen löytäminen

Jatkuvat geopoliittiset jännitteet, talouden vaihtelut ja kauppapolitiikan muutokset vaikuttivat vuonna 2025 edelleen globaaliin kaupankäyntiympäristöön. Yksi suurimmista haasteista oli epävakaiden suhteiden hallinta **Kiinan** ja **Yhdysvaltojen** kanssa, jotka ovat EU:n suurimmat muut kuin etuuskohtelukaupan piiriin kuuluvat kauppakumppanit.

EU:n ja Yhdysvaltojen 27. heinäkuuta 2025 solmitussa kauppasopimuksessa²⁰ ja EU:n ja Yhdysvaltojen 21. elokuuta 2025 annetussa yhteisessä julkilausumassa vahvistettiin molempien osapuolten poliittinen sitoumus pyrkiä palauttamaan vakaus ja ennustettavuus EU:n ja Yhdysvaltojen kauppa- ja investointisuhteisiin yritysten ja kansalaisten eduksi. EU on edelleen vakuuttunut siitä, että korkeat tullit ovat haitallisia maailmantaloudelle. Neuvoteltu tulos luo kuitenkin perustan jatkuvalla vuoropuhelulla ja transatlanttisten suhteiden kehittämiseksi muun muassa alentamalla tulleja ja jatkamalla yhteistyötä yhteisen strategisen edun mukaisilla aloilla. Esimerkiksi 24. huhtikuuta 2026 EU ja Yhdysvallat allekirjoittivat yhteisymmärryspöytäkirjan²¹ kriittisiä mineraaleja koskevasta strategisesta kumppanuudesta ja sopivat EU:n ja Yhdysvaltojen kriittisiä mineraaleja koskevasta toimintasuunnitelmasta²². EU jatkaa yhteistyötä Yhdysvaltojen kanssa ratkaisujen löytämiseksi erityisesti silloin, kun EU:n viennin tullit ylittävät 15 prosentin tullikaton, kuten teräksen ja alumiinin, kuparin ja niiden johdannaisten sekä kuorma-autojen ja kuorma-autojen komponenttien tapauksessa. Tältä osin Yhdysvallat on jo poistanut tiettyjä tuotteita teräs- ja alumiinijohdannaisten luettelosta, alentanut teollisuuskoneiden tulleja sekä yksinkertaistanut ja selkeyttänyt tullien soveltamista. Vaikka tämä on askel oikeaan suuntaan, EU jatkaa yhteistyötä Yhdysvaltojen kanssa varmistaakseen, että kaikkeen EU:n johdannaisten vientiin sovelletaan 15 prosentin tullikattoa eikä mitään muita hallinnollisia vaatimuksia, kuten EU:n ja Yhdysvaltojen yhteisessä julkilausumassa todetaan.

¹⁹ <https://een.ec.europa.eu/>.

²⁰ [Joint Statement on a United States-European Union framework on an agreement on reciprocal, fair and balanced trade - Trade and Economic Security.](#)

²¹ [Circabc.](#)

²² [Circabc.](#)

Kiinan kanssa edistytettiin eurooppalaisten teknologiayritysten teollis- ja tekijänoikeuksien (essentiaalipatentit, kuten matkaviestinnän patentit) tehokkaan puolustuskyvyn säilyttämisessä.

Maat ja kaupparyhmittymät kaikkialla maailmassa pyrkivät edelleen löytämään tasapainon kotimaisen teollisuuden suojelun ja vapaan, oikeudenmukaisen kaupankäyntijärjestelmän toiminnan varmistamisen välillä. Sen vuoksi EU:n kauppakumppanien antamien, markkinoille pääsyä koskevien sitoumusten seuranta on edelleen keskeinen painopistealue.

IV.1 Markkinoille pääsyn esteiden nykytilanne

Vuonna 2025 rekisteröidyt uudet esteet²³

Vuonna 2025 markkinoillepääsyä koskevaan komission tietokantaan **rekisteröitiin 13 uutta estettä**. Tuontitullitoimenpiteet ja verot muodostivat kuusi uutta estettä: niistä kolme koski terveys- ja kasvinsuojelutoimia ja kaupan teknisiä esteitä ja yksi julkisia hankintoja koskevia rajoituksia.

Uusia kaupan esteitä rekisteröitiin eniten Yhdysvalloissa (4 kpl) ja Kanadassa (2 kpl). Eteläisen Välimeren alueella²⁴ rekisteröitiin kolme uutta kaupan estettä (8 kpl vuonna 2024). Lähes yhtä monta estettä (2 kpl) rekisteröitiin Etelä- ja Kaakkois-Aasian, Australian ja Uuden-Seelannin alueilla (6 kpl vuonna 2024). Kaukoidässä sekä Afrikan ja Tyynenmeren alueella rekisteröitiin yksi este kummassakin.

Osittain tai kokonaan poistettut esteet ja myönteinen kehitys vuonna 2025²⁵

Kaupan esteiden poistamisessa edistytettiin, ja **14 kumppanimaassa poistettiin 20 estettä joko kokonaan tai osittain**. Tämä saatiin aikaan harjoittamalla diplomaattista yhteydenpitoa sekä hyödyntämällä tehokkaasti kahdenvälisten kauppasopimusten ja WTO:n institutionaalisia mekanismeja, kuten seuraavat esimerkit osoittavat.

- **Japani** lopetti eläintuotteiden tuonnin keskeytykset sen jälkeen, kun asianomaiset maat vahvistivat, että eläinten terveyttä koskevia vaatimuksia noudatetaan (esimerkiksi ruotsalaisen sianlihan, puolalaisten naudanlihajalosteiden sekä belgialaisen naudanlihan ja naudanlihatuotteiden osalta).
- **Vietnam** julkaisi 21. marraskuuta 2024 säädetyn apteekkilain jälkeen uuden yleiskirjeen, jossa säännellään lääkkeiden ja niiden ainesosien rekisteröintiä. Yleiskirjeeseen, joka tuli voimaan 1. heinäkuuta 2025, sisältyi nopeutettu lupamekanismi, joka lyhentää arviointiaikaa neljästä tai viidestä vuodesta yhdeksään

²³ Ks. luettelo kauppapolitiikan pääosaston täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa koskevalta sivulta: [Implementing and enforcing EU trade agreements – Kauppapolitiikka ja taloudellinen turvallisuus](#).

²⁴ Eteläiset naapurit, Lähi-itä, Turkki, Venäjä ja Keski-Aasia.

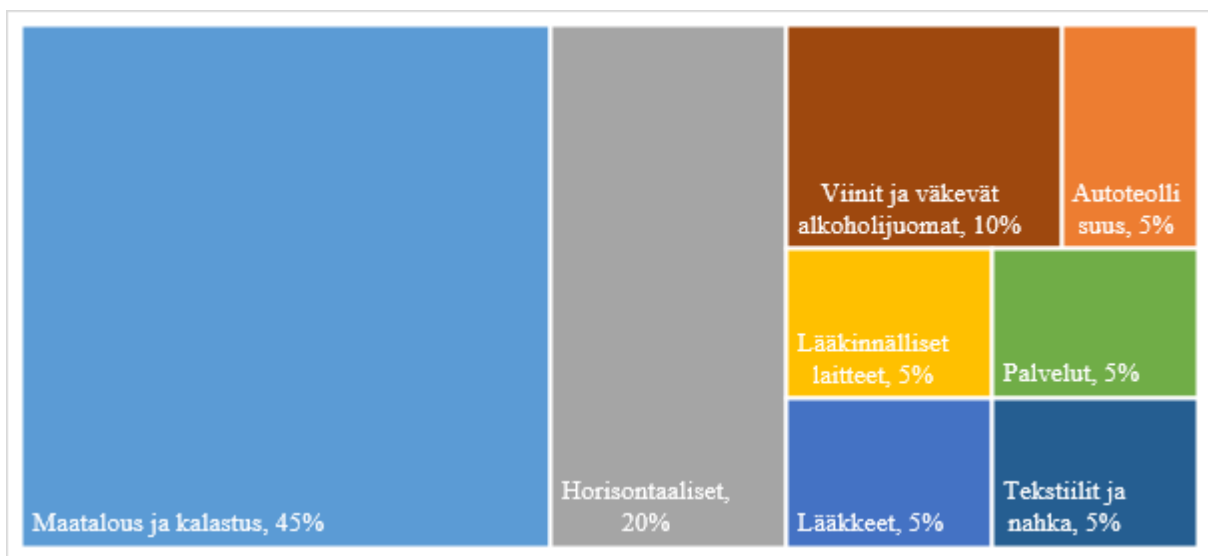
²⁵ Ks. luettelo kauppapolitiikan pääosaston täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa koskevalta sivulta: [Implementing and enforcing EU trade agreements – Kauppapolitiikka ja taloudellinen turvallisuus](#).

kuukauteen sellaisten innovatiivisten lääkkeiden osalta, jotka ovat jo saaneet luvan tiukoilta sääntelyviranomaisilta, kuten Euroopan lääkevirastolta.

- EU:n ja **Argentiinan** säännöllisten keskustelujen tuloksena Argentiina alensi pysyvästi tärkeimpien maataloushyödykkeiden ja niiden sivutuotteiden vientitulleja. Joulukuussa 2025 annetussa uudessa asetuksessa vahvistettiin alhaisemmat vientitullit useille viljoille, kuten soijapavuille, vehnälle ja ohralle.

Kuten kaaviosta 6 käy ilmi, suurin osa poistetuista esteistä (45 %) liittyi **maatalous- ja kalastusalaan**. Lisäksi 20 prosenttia tapauksista koski monialaisia kysymyksiä.

Kaavio 6: Poistettujen esteiden prosenttiosuudet aloittain (2025)

Komissio saavutti raportointikaudella lisäedistystä esteiden poistamisessa tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kauppaneuvojen ja toimialajärjestöjen kanssa. Tällä on suora myönteinen vaikutus asianomaisilla aloilla toimiviin eurooppalaisiin yrityksiin, sillä esteiden poistaminen alentaa kustannuksia ja parantaa EU:n viejien pääsyä markkinoille sekä turvaa tärkeiden teollisten tuotantopanosten toimitukset.

Jatkuva yhteistyö kumppanimaiden kanssa toi vuonna 2025 jälleen **myönteistä kehitystä**, kuten jäljempänä esitetään.

- **Singapore** tunnusti EU:n alueellistamistoimenpiteet korkeapatogeenisen lintuinfluenssan, afrikkalaisen sikaruton ja suu- ja sorkkataudin osalta, mikä tasoitti tietä EU:n maatalouselintarvikkeiden viennille. Maa otti myös käyttöön kauppaa helpottavia toimenpiteitä alkuperätodistuksen osalta ja myönsi maakohtaisen hyväksynnän useille kreikkalaisille ja liettualaisille muna- ja lihatuotetyypeille.
- **Vietnam** salli 14 eläintuotteen ja kahden kasvituotteen tuonnin EU:sta, kun taas neljä muuta tuotetta pääsi hyväksymismenettelyn viimeiseen vaiheeseen, mikä purki

markkinoillepääsylvien jonoa. Yksittäisten asiakirjojen edistymisen lisäksi Vietnamin viranomaiset suostuivat tekemään yhdistettyjä tarkastuksia, jotka kattavat useita jäsenvaltioita ja tuotteita, mikä säästää aikaa ja resursseja.

- Komission **Brasiliaan** lokakuussa 2025 tekemän korkean tason tarkastuskäynnin jälkeen maa hyväksyi useita kasvituotteita ja esilistasi 48 eläintuotetta 18 jäsenvaltiosta.

Positiivista kehitystä tapahtui myös **rajantakaisissa toimenpiteissä**, kuten kaupan teknisissä esteissä ja sääntelyyn liittyvissä esteissä, mikä on helpottanut eurooppalaisten yritysten pääsyä markkinoille monilla eri aloilla.

- EU:n kanssa käytyjen tiiviiden kahdenvälisen keskustelujen ansiosta **Kolumbia** päätti tunnustaa EU:n myynnin esteettömyystodistukset osoitukseksi siitä, että tuotteet ovat Kolumbian teknisten määräysten mukaisia. Näin ollen EU:n viinintuottajilta, jotka haluavat viedä tuotteita Kolumbiaan, ei enää vaadita lisätestejä. EU:n viinin vienti Kolumbiaan vuonna 2025 oli noin 33 miljoonaa euroa, mikä on noin neljä kertaa enemmän kuin vuonna 2013, jolloin sopimuksen soveltaminen alkoi.
- EU:n kahden- ja monenvälisen työn ansiosta **Intia poisti 115:tä Intiaan vietävää EU:n tuotetta koskevat laadunvalvontamääräykset**. EU:n vienti oli aiemmin kärsinyt intialaisiin standardeihin (kansainvälisten standardien olemassaolosta huolimatta) viittaavista teknisistä määräyksistä ja tarpeettoman tiukoista vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä, kuten pakollisesta testauksesta intialaisessa laboratoriossa, tai jopa pysähtynyt niiden vuoksi²⁶.

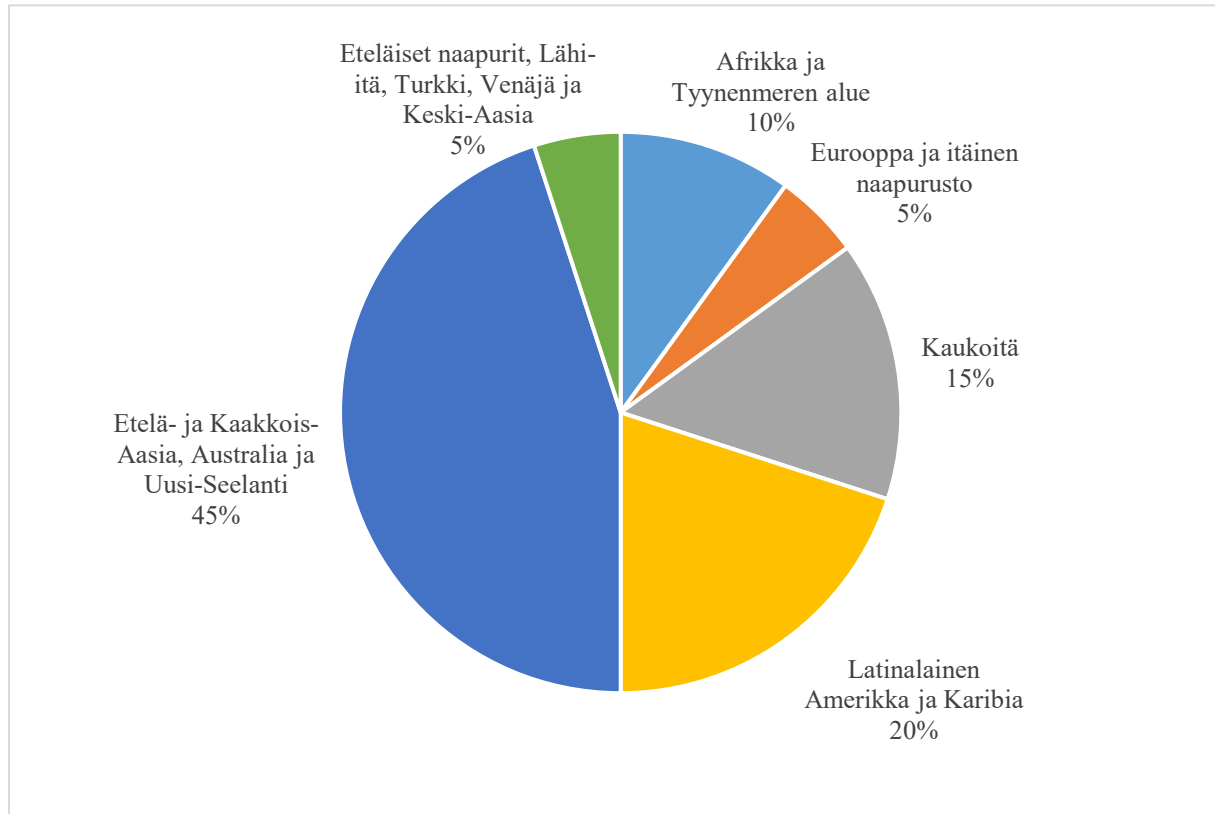
Vuonna 2025 komissio jatkoi työtä tiettyjen kauppakumppaneiden erityisesti **raaka-aineiden viennille** asettamien rajoitusten poistamiseksi. Nämä rajoitukset vaihtelivat vientikielloista vientilupavaatimukseen ja kiintiöihin. Komissio on pyrkinyt poistamaan näitä rajoituksia suoraan kahdenvälisellä tasolla, hallitusten välisissä kokouksissa ja asiaankuuluvien WTO:n kanavien kautta.

- Esimerkiksi komission ja **Kongon demokraattisen tasavallan** hallituksen äskettäinen vuoropuhelu auttoi välttämään helmikuussa 2025 käyttöön otetun, kaikkia kobolttijohdannaisia koskevan vientikiellon. Kielto olisi vaikuttanut kielteisesti joihinkin näistä raaka-aineista riippuvaisiin EU:n jalostamoihin. Kongon demokraattinen tasavalta korvasi lokakuussa 2025 kiellon kiintiöjärjestelmällä, joka asetti ylärajat vuosien 2026 ja 2027 viennille (strategisen reservin lisäksi) hintojen vakauttamiseksi ja lisäarvon tuottamiseksi kotimarkkinoilla. Komissio seuraa tilannetta edelleen varmistaakseen, etteivät EU:n edut vaarannu.

²⁶ EU esimerkiksi vei Intiaan keskimäärin 1,4 miljoonan euron arvosta viskoosikatkokuitua ennen vuotta 2023, jolloin laadunvalvontamääräykset otettiin käyttöön. Niiden käyttöönotto käytännössä lopetti EU:n viennin.

Kuten kaaviosta 7 käy ilmi, **suurin osa kokonaan tai osittain poistetuista esteistä (9 maata 20:stä) koski Etelä- ja Kaakkois-Aasian, Australian ja Uuden-Seelannin alueen maita.** Seuraavaksi eniten esteitä poistettiin Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen maissa, jotka poistivat vuonna 2025 neljä estettä.

Kaavio 7: Poistettujen esteiden prosenttiosuudet alueittain (2025)

IV.2 Valitusten keskitetyn asiointipisteen nykytilanne

Komission **keskitetty asiointipiste**²⁷ on alusta, jonka avulla yritykset, toimialajärjestöt ja muut sidosryhmät voivat ilmoittaa kaupan esteistä helpommin. Valituksen voi tehdä täyttämällä siihen tarkoitettun verkkolomakkeen Access2Markets-portaalissa.

EU:n sidosryhmien on täytettävä nämä lomakkeet, jotta komissio saa riittävästi tietoja alustavaa arviointia ja asianmukaisen toimintatavan määrittämistä varten. Komissio voi myös tarvittaessa tehdä valituksen omasta aloitteestaan.

²⁷ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/single-entry-point-0>.

Käytännön esimerkki: Malesian elintarvikemääräykset

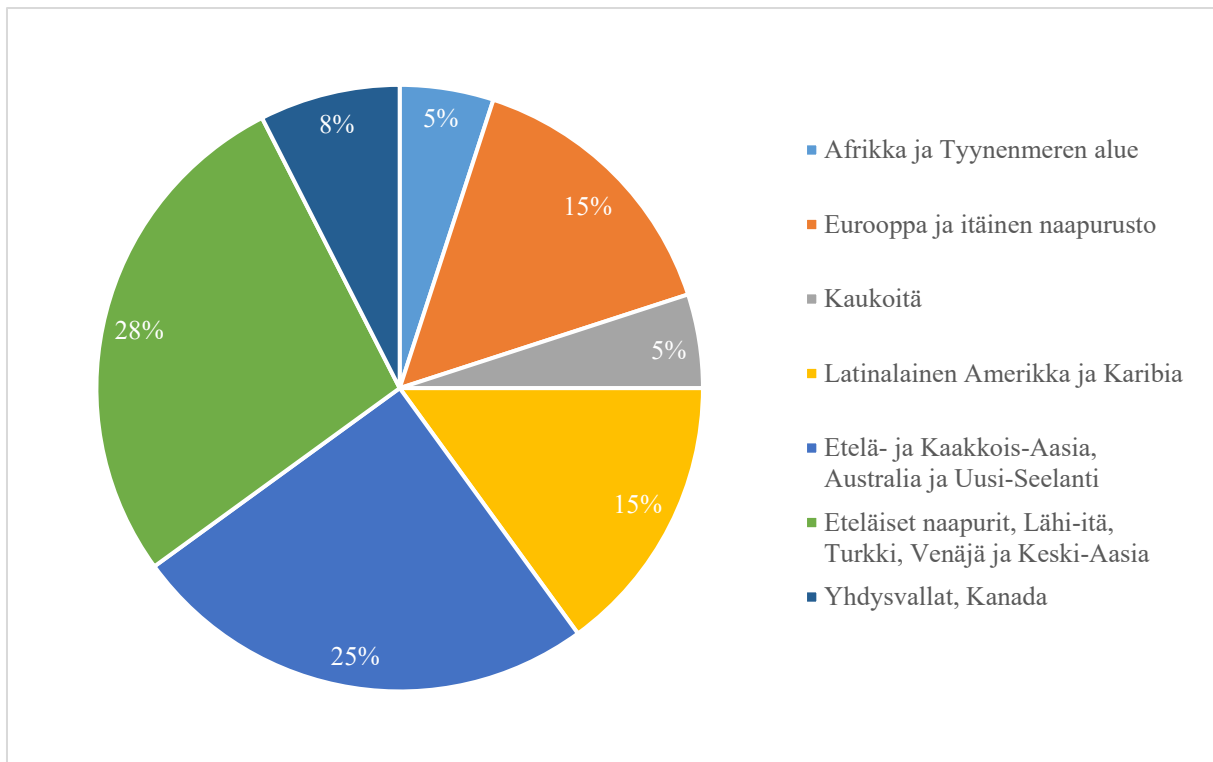
Valitus: Keskitetty asiointipiste vastaanotti 23 päivänä marraskuuta 2023 valituksen **Malesian** elintarvikeasetukseensa tekemästä muutoksesta. Muutoksella säädettiin tiettyjen viinien ja väkevien alkoholijuomien vähimmäis-/enimmäisalkoholipitoisuudesta (tilavuusprosentteina), mikä käytännössä esti tiettyjen EU:n viinien ja väkevien alkoholijuomien tuonnin maahan.

Toteutetut toimet: EU:n ja Malesian kahdenvälisen ja WTO:n kaupan teknisiä esteitä käsittelevässä komiteassa tekemän pitkäjänteisen yhteistyön tuloksena Malesia suostui mukauttamaan liköörien ja viinien alkoholipitoisuuksia koskevan elintarvikeasetuksensa säännöksiä sekä tekemään niihin säilöntäaineita, väriaineita ja muita teknisiä näkökohtia koskevia päivityksiä. Malesia julkaisi lokakuussa 2025 liittovaltion virallisessa lehdessään muutoksia, joilla vastattiin EU:n joihinkin alkoholijuomia koskeviin standardeihin liittyviin huolenaiheisiin (rommi, sloe gin ja liköörit). Muiden muutosten tekeminen on vielä kesken, ja kahdenvälinen yhteistyö jatkuu.

Vaikutus: EU:n viejät voivat hyötyä näistä päivitetyistä säännöistä, mikä parantaa markkinoille pääsyä konkreettisesti.

Kuten kaaviosta 8 käy ilmi, keskitetty asiointipiste vastaanotti vuonna 2025 kaikkiaan 40 ulkopuolista valitusta kaupan esteistä 21 kumppanimaassa. Suurin määrä (28 %) koski eteläisiä naapureita, Lähi-itää, Turkiaa, Venäjää ja Keski-Aasiaa, ja seuraavaksi eniten valituksia tehtiin Etelä- ja Kaakkois-Aasiasta, Australiasta ja Uudesta-Seelannista (27 %).

Kaavio 8: Vuonna 2025 tehdyt ulkopuoliset valitukset alueittain

Keskitetty asiointipiste on perustamisestaan vuonna 2020 vastaanottanut vuosittain keskimäärin 40 ulkopuolista valitusta. Vuonna 2025 suurin osa ulkoisista valituksista koski horisontaalisia toimenpiteitä ja palveluja (6 valitusta kummastakin) sekä maatalous- ja kalastusala (5 valitusta). Useimmat valituksen tekijät olivat yksittäisiä EU:n yrityksiä (18) ja toimialajärjestöjä (15), joiden jälkeen tulivat muut sidosryhmät (4) ja EU:n jäsenvaltiot (3). Komissio teki yhden valituksen omasta aloitteestaan.

V. Kahdenvälinen ja monenvälinen riitojenratkaisu

Vaikka useimpiin esteisiin puututaan edelleen kahdenvälisellä yhteistyöllä kauppakumppanin kanssa kahdenvälisissä kauppakomiteoissa tai WTO:n alaisissa komiteoissa, joissakin tapauksissa on silti tarpeen siirtyä virallisiin riitojenratkaisumenettelyihin joko kahdenvälisen sopimuksen mukaisesti tai WTO:n puitteissa.

Riitojenratkaisu on edelleen tärkeä väline EU:n täytäntöönpanotoimille. Se on vakiintunut, sääntöihin perustuva tapa ratkaista riidat, ja se tarjoaa kauppiaille, yrityksille ja hallituksille oikeusvarmuutta ja ennustettavuutta.

EU ja WTO:n muut jäsenet sopivat vuonna 2020 **välimiesmenettelyjä koskevasta väliaikaisjärjestelystä**, koska WTO:n valituselimen toiminta oli pysähdyksissä. Välimiesmenettelyjä koskeva väliaikaisjärjestely varmistaa, että WTO:n säännöt voidaan panna täytäntöön WTO:ssa tapahtuvalla riitojenratkaisulla, eikä niistä voi tehdä ”into the void” -valituksia pysyvään valituselimeen, jonka toiminta on pysähdyksissä. Kun useat maat liittyivät järjestelyyn vuonna 2025 ja vuoden 2026 alussa ennen WTO:n 14. ministerikokousta,

välimiesmenettelyjä koskeva väliaikaisjärjestely²⁸ kattaa nyt 61 WTO:n 166 jäsenestä (EU:n jäsenvaltiot mukaan lukien), joiden osuus maailmankaupasta on 60 prosenttia.

EU pani tammikuussa 2025 vireille **WTO-riidanratkaisumenettelyn Kiinaa vastaan** essentiaalipatenttien maailmanlaajuisista lisensointiehtoista (DS632). Välimiesmenettely on edelleen käynnissä.

Heinäkuussa 2025 EU käynnisti Algerian kauppaa ja investointirajoituksia koskevan välimiesmenettelyn **EU:n ja Algerian** assosiaatiosopimuksen nojalla.

Seuraavat vuonna 2025 ratkaistut riidat johtivat **kaupan esteiden poistamiseen** kumppanimaissa:

- Heinäkuussa 2025 WTO:n välimies totesi asiassa DS611 (China- Enforcement of International Property Rights), että Kiinan kirjoittamattomat oikeudenkäyntikiellot rikkoivat teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyviä näkökohtia koskevaa sopimusta (TRIPS-sopimus). **Tämän jälkeen Kiina ilmoitti luopuneensa kyseisestä käytännöstä.** Koska Kiinan oikeudenkäyntikieltokäytäntö on kirjoittamaton, Euroopan komissio jatkaa tilanteen seuraamista tiivisti. Välimiesoikeuden ratkaisu edistää eurooppalaisten teollis- ja tekijänoikeuksien kansainvälistä suojelua, koska sillä varmistetaan, että Kiinan kaltaiset keskeiset kauppakumppanit täyttävät TRIPS-sopimuksen mukaiset sitoumuksensa. Sillä turvataan eurooppalaisten innovoijien oikeuksien suojelu keskeisissä teknologioissa, kuten 5G:ssä ja langattomissa teknologioissa, jotka ovat EU:n talouden kannalta merkittäviä voimavaroja.
- Lokakuussa 2025 EU voitti päätösten noudattamista koskevan menettelyn riidassa DS591 (Colombia – Anti-Dumping Duties on Frozen Fries from Belgium, Germany and the Netherlands). Tämän seurauksena **Kolumbia kumosi WTO:n sääntöjen vastaiset tullit** maaliskuussa 2026.

Marraskuussa 2025 EU **päätti riidan** DS610 (China – Measures Concerning Trade in Goods), koska riidan taustalla olevat keskeiset tavoitteet oli saavutettu ja **kyseinen kauppa oli käynnistynyt uudelleen.**

Joulukuussa 2025 EU sai vastatoimien tasoa koskevan välimiesmenettelyn jälkeen **WTO:lta luvan ottaa käyttöön vastatoimenpiteitä** riidassa DS577 (US – Ripe olives), joka koski Yhdysvaltojen Espanjasta peräisin olevien kypsien oliivien osalta käyttöön ottamia toimenpiteitä.

²⁸ Luettelo jäsenistä on saatavilla seuraavalla sivulla: [Multi-Party Interim Appeal Arbitration Arrangement \(MPIA\)](#).